

Faza III

- Potrebno je izdelati idejno zasnovo za ribogojnico: (svetovalec za ribogojstvo pri JSKS) na podlagi:
 - uradnih podatkov o pretoku vode v vodotoku (Direkcija RS za vode) in dovoljenem odvzemu, opredeljenem v vodnem dovoljenju
 - lastnih merjenih nihanj temperature in pretoka vode
- Sprožitev gradbenega postopka (na pristojni UE – predpogoj je pridobljeno vodno dovoljenje)
- Izdelava projektne dokumentacije (na podlagi idejnega projekta, ustrezen projektant)
- Pridobitev gradbenega dovoljenja (na pristojni UE)

Faza IV

- Po izdaji gradbenega dovoljenja je možno pričeti z gradnjo ribogojnice
- Uporabno dovoljenje za objekt je potrebno pridobiti po končani gradnji objekta (vloga na upravno enoto, ki je izdala gradbeno dovoljenje)

Faza V

V sklepnih fazah je potrebno ribogojstvo registrirati kot dopolnilno dejavnost na kmetiji ali kot samostojno podjetništvo ali kot podjetje (vlogo za dopolnilno dejavnost na kmetiji oddati na pristojno UE, vlogo za s.p. ali d.o.o. na izpostavo AJPEs-a). Največji dovoljeni obseg dopolnilne dejavnosti ribogojstva je 5.000 kg letno in predelave sladkovodnih rib 10.000 kg letno, pri čemer mora biti najmanj 50 odstotkov vodnih organizmov iz lastne vzreje. V okviru opravljanja dopolnilne dejavnosti na kmetiji je možno opravljati tudi dejavnost športnega ribolova na vodnih površinah na kmetiji, pri čemer mora kmetija zagotoviti sanitarije za goste (Ur.I.RS 58/2014).

Pred začetkom prodaje rib za prehrano ljudi je potrebno odobriti proizvodnjo akvakulture pri Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR), razen v primeru proizvodnje akvakulture, kjer živali niso namenjene dajanju na trg, pri športno komercialnih ribnikih ali v primeru proizvodnje akvakulture, ki daje živali iz akvakulture na trg izključno za prehrano ljudi in to manjše količine (do 3.000 kg) neposredno končnemu potrošniku.

SKLEP

V Sloveniji je dejavnost ribogojstva usmerjena v pokrivanje potreb lokalnega povpraševanja. Glavne vrste rib, ki se vzrejajo za prodajo so šarenka, potočna postrv in potočna zlatovčica, na področju toplovodnega ribogojstva pa predvsem krap. Poraba rib na prebivalca je ocenjena od 6 do 8 kg letno, kar je precej pod povprečjem držav članic EU. Na tem področju ima slovensko ribogojstvo svojo priložnost. Z ustrežno promocijo in zaščito porekla slovenskih rib bodo ribogojci svoje kvalitetne pridelke lažje plasirali na trg, povečalo se bo povpraševanje po domači ribi, s tem pa tudi ekonomski položaj slovenskega ribogojstva.

VIRI

- MKGP - SIRIS. 2017. Register objektov akvakulture in komercialnih ribnikov. <https://storitve-mkgp.gov.si/dad/sir/Volos.startup> (30. maj 2017)
- Pravilnik o registraciji in odobritvi obratov na področju živil. Ur.I.RS 96/2014. <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2014-01-4052?sop=2014-01-4052> (30. maj 2017)
- Skalin B. 1993. Ribogojstvo. Ljubljana, ČZP Kmečki glas: 191 str.
- SURS. 2015. Delovno aktivne osebe v dejavnosti ribištva, SI-STAT http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1519109S&ti=&path=../Database/Okolje/15_kmetijstvo_ribistvo/08_15191_ribistvo/&lang=2 (30. maj 2017)
- SURS. 2015. Akvakultura – masa vzrejenih vodnih organizmov in vrednost vzreje, SI-STAT http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=1519102S&ti=&path=../Database/Okolje/15_kmetijstvo_ribistvo/08_15191_ribistvo/&lang=2 (30. maj 2017)
- Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji. Ur.I.RS 57/2015 <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2015-01-2391?sop=2015-01-2391> (30. maj 2017)
- Zakon o graditvi objektov ZGO-1-UPB1. Ur.I.RS št. 24/2013 <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2013-01-0866?sop=2013-01-0866> (30. maj 2017)
- Zakon o sladkovodnem ribištvu ZSRib. Ur.I.RS št. 61/2006 <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200661&stevilka=2568> (30. maj 2017)
- Zakon o vodah ZV-1A. Ur.I.RS št. 57/2008 <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200857&stevilka=2417> (30. maj 2017)

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana
tel.: 01/51 36 600, faks: 01/51 36 650
kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

Pripravil: mag. Miha Štular, specialist za ribogojstvo
za območje vse Slovenije na KGZS – KGZ Kranj,
tel.: 04/280 46 36, miha.stular@kr.kgzs.si
Leto izdaje: 2017

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijsko gozdarski zavod Kranj
Cesta Iva Slavca 1, 4000 Kranj

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROJEKT IZDELAVE RIBOGOJNICE

VAS ZANIMA, KAKO DO LASTNE RIBOGOJNICE?

Ribogojstvo oziroma gojenje rib je le ena izmed vej gospodarske panoge, ki jo imenujemo akvakultura ali gojenje vodnih organizmov. Poleg ribogojstva med akvakulturo štejemo tudi gojenje mehkužcev, rakov, vodnih rastlin ter alg. Ribogojstvo lahko delimo glede na vrsto in temperaturo vode kot navaja Skalin (1993) na:

- hladnovodno sladkovodno ribogojstvo (salmonidi)
- toplovodno sladkovodno ribogojstvo (ciprinidi)
- hladnovodno morsko ribogojstvo (losos)
- toplovodno morsko ribogojstvo (brancin, orada).

Glede na intenzivnost gojenja pa ribogojstvo delimo na:

- intenzivno, kjer hrano ribam izključno dodajamo
- polintenzivno, kjer del hrane dodajamo, del pa se jo proizvede v ribniku
- ekstenzivno, kjer se vsa hrana proizvede v ribniku.

Slovensko akvakulturo predstavljajo hladnovodno in toplovodno sladkovodno ribogojstvo ter marikultura, oziroma gojenje morskih organizmov v morju. Naravne danosti v Sloveniji omogočajo te tri tipe ribogojstva v omejenem obsegu. Primerni vodotoki za gojenje salmonidov so razporejeni po celi državi, gojenje ciprinidnih vrst pa je bolj omejeno na območja Prekmurja, Štajerske, Dolenjske in Notranjske. Gojenje morskih organizmov se izvaja v zalivu Sv. Jerneja pri Debelem rtiču, v Strunjanskem zalivu in Piranskem zalivu.

Po podatkih iz Registra objektov akvakulture in komercialnih ribnikov, ki ga vodi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) imamo v Sloveniji trenutno 346 objektov akvakulture in komercialnih ribnikov, vpisanih v Register, od tega je 27 morskih objektov akvakulture, ostalo so sladkovodni. Podatki zajemajo tako ribogojce, ki gojijo ribe zgolj za lastne potrebe ali se ukvarjajo z ribogojstvom kot osnovno ali dopolnilno gospodarsko dejavnostjo, kot tudi ribiške družine, ki imajo plemenske jate rib in gojijo ribe za porabljanje odprtih voda (MKGP-SIRIS, 2017).

Po podatkih Statističnega urada Slovenije (preglednica 1) je bila v letu 2015 skupna masa vzgojenih vodnih organizmov okrog 1.600 ton, od tega približno 960 ton hladnovodnih vrst rib, pretežno šarenke oziroma kalifornijske postrvi (*Oncorhynchus mykiss*), okrog 160 ton toplovodnih vrst rib, pretežno krapa (*Cyprinus carpio*), okrog 50 ton brancina (*Dicentrarchus labrax*) ter okrog 580 ton školjk, pretežno klapavic (*Mitilus galloprovincialis*).

Preglednica 1. Gojenje vodnih organizmov, Slovenija, 2015

	Kg	%	Indeks 2015/14
Skupaj	1.590.000	100,0	110,3
Sladkovodne ribe	958.900	60,3	101,5
hladnovodne ribe	797.700	50,2	100,2
toplovodne ribe	161.200	10,1	108,3
Morske ribe in školjke	631.100	39,7	127,2

Po podatkih Statističnega urada Slovenije (preglednica 2) je bilo v dejavnosti ribištva v letu 2015 delovno aktivnih 339 oseb, od tega 215 v dejavnosti akvakulture in 124 v dejavnosti morskega gospodarskega ribolova.

Preglednica 2. Delovno aktivne osebe v akvakulturi, Slovenija, 2015

		Skupaj		Sladkovodno ribogojstvo	Marikultura
		število	indeks 2015/14		
	Skupaj	339	92,9	215	124
Zaposlitveni status	zaposleni	175	98,3	127	48
	samozaposleni	164	87,7	88	76
Pogostost dela	polni delovni čas	150	93,2	87	63
	skrajšani delovni čas	189	92,6	128	61

PRAVNE PODLAGE S PODROČJA RIBOGOJSTVA

1. Zakon o sladkovodnem ribištvu ZSRib

Ta zakon ureja sladkovodno ribištvo kot upravljanje ribolovnih virov v celinskih vodah. Po ZSRib je ribogojnica objekt, zgrajen v skladu s predpisi o graditvi objektov, voda, ohranjanja narave in veterinarstvu, ki ga je mogoče nadzorovano napolniti z vodo, izprazniti in je namenjen gojitvi rib (Ur.l. RS 61/2006).

2. Zakon o vodah ZV-1A

Ta zakon ureja upravljanje z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami ter vodnimi in priobalnimi zemljišči. ZV-1A določa, da je potrebno za vsako rabo vodnega ali morskega dobra, torej tudi ribogojnico, ki presega meje splošne rabe, za rabo naplavin ali podzemnih voda, pridobiti vodno pravico na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije v skladu z določbami tega zakona (Ur.l. RS 57/2008).

3. Zakon o graditvi objektov ZGO-1-UPB1

Uredba o vrstah objektov glede na zahtevnost, ki je podzakonski akt ZGO-1-UPB1 določa, da spada ribogojnica s prostornino do vključno 2.000 m³ med nezahtevne objekte, za katere je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje, vendar na podlagi enostavne skice, brez projektiranja. Za ribogojnice, ki presegajo omenjeno prostornino, je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, ki se izda na podlagi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja in ga lahko izdelata samo odgovorni projektant. Ribogojnica mora biti zgrajena na ustreznem kmetijskem zemljišču.

PROJEKT IZDELAVE RIBOGOJNICE

Faza I

- Najprej je potrebna ideja interesenta za ribogojnico in ribogojstvo dejavnost
- Potrebno je preveriti možnosti, predvsem okoljske dejavnike, za ribogojstvo. Oцени se pretoke, temperaturna nihanja in kvaliteto vode. Na podlagi teh parametrov se je smiselno posvetovati s strokovnjakom s področja ribogojstva, ki pove ali obstajajo realne možnosti za ribogojstvo glede na idejo interesenta.
- Potrebno je preveriti stališče pristojne ribiške družine (RD), soglasje je pomembno pri pridobitvi ob dodelitvi vodnega dovoljenja, odvisno je od pomena vodotoka za RD, če je mogoče, takoj pridobiti pisno soglasje RD (na zaščitenih in dobrih gojitvenih vodah namreč ni možno graditi ribogojnic)
- Potrebno je preveriti status vodotoka po naravovarstvenem vidiku (na neokrnjenih vodotokih ni možno graditi ribogojnice – Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija RS za okolje (ARSO))
- Potrebno je pridobiti lokacijsko informacijo na občini (preveriti, če občinski prostorski načrt-OPN predvideva gradnjo ribogojnice)

Faza II

- Nadalje vložiti vlogo za pridobitev vodnega dovoljenja za uporabo vode na Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcijo RS za vode.
- Vzporedno s temi postopki je potrebno meriti temperaturo in pretok vode (celo leto, vsaj enkrat tedensko in podatke beležiti) ter tako pridobiti podatke o temperaturnem nihanju ter pretokih vode preko leta (minimalne oziroma maksimalne temperature in pretoki).

